

U 51/2023 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster och e-penningtjänster på den inre marknaden (*tredje betaltjänstdirektivet*) och till Europaparlamentets och rådets förordning om betaltjänster på den inre marknaden (*betaltjänstförordningen*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 28 juni 2023 till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster och e-penningtjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiv 98/26/EG och om upphävande av direktiven 2015/2366/EU och 2009/110/EG (*tredje betaltjänstdirektivet*) och till Europaparlamentets och rådets förordning om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010 (*betaltjänstförordningen*) samt en promemoria om förslagen.

Helsingfors den 28 september 2023

Justitieminister Leena Meri

Lagstiftningsrådet Marja Luukkonen Yli-Rahnasto

KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV OM BETAL TJÄNSTER OCH E-PENNING TJÄNSTER PÅ DEN INRE MARKNADEN (*TREDJE BETAL TJÄNST DIREKTIVET*) OCH TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM BETAL TJÄNSTER PÅ DEN INRE MARKNADEN (*BETAL TJÄNST FÖRORDNINGEN*)

1 Bakgrund och syfte

Den 28 juni 2023 lade Europeiska kommissionen fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster och e-penningtjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiv 98/26/EG och om upphävande av direktiven 2015/2366/EU och 2009/110/EG (COM(2023) 366, final, nedan *tredje betaltjänstdirektivet*) och ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010 (COM(2023) 367 final, nedan *betaltjänstförordningen*).

Därtill lade Europeiska kommissionen den 28 juni 2023 fram ett förslag till förordning om en ram för åtkomst till finansdata och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 2022/2554 (COM(2023) 360 final, nedan *FIDA-förordningen*). Genom förslaget till FIDA-förordning skapas ramar för ansvarsfull åtkomst till privatpersoners och företagskunders finansdata med utgångspunkt i bestämmelserna om öppna banktjänster (*open banking*) i det s.k. andra betaltjänstdirektivet.¹ Syftet med förslaget till förordning är att säkerställa att alla konsumenter och företag har effektiva verktyg för att kontrollera hur deras finansdata används.

Kommissionen lämnade samtidigt en rapport om översynen av Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper (nedan *avvecklingsdirektivet*) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/47/EG om ställande av finansiell säkerhet (nedan *direktivet om ställande av finansiell säkerhet*) (COM(2023) 345 final). Översynen har behandlats i statsrådets utredning E 40/2021 rd. Kommissionen konstaterar i rapporten som sin slutsats av de samråd som hölls våren 2021 att avvecklingsdirektivet och direktivet om ställande av finansiell säkerhet som helhet fungerar bra och att det för närvarande inte finns behov av några omfattande reformer. I det nu aktuella direktivförslaget föreslås en ändring i tillämpningsområdet för avvecklingsdirektivet som lyftes fram vid samråden.

I Europeiska kommissionens meddelande från 2020 om en EU-strategi för massbetalningar fastställdes kommissionens primära mål för massbetalningssektorn under den nuvarande kommissionens mandatperiod (2019–2024). I strategin för massbetalningar konstaterades det att ”i slutet av 2021 kommer kommissionen att inleda en omfattande översyn av tillämpningen och effekterna av det andra betaltjänstdirektivet”. Översynen genomfördes och som ett resultat föreslår kommissionen ändringar i den gällande betaltjänstregleringen i syfte att förbättra lagstiftningen.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG, 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG.

I översynen konstateras det att direktivet lyckats uppnå sina mål i varierande omfattning. Framför allt har åtgärderna för bedrägeribekämpning gett resultat genom krav på stark kundautentisering. Dessutom har det gällande betaltjänstdirektivet bidragit till effektivare betalningsinstrument, större insyn och fler valmöjligheter ur betaltjänstanvändarnas synvinkel. Enligt utredningen finns det emellertid också utrymme för förbättringar i betaltjänstsystemet. I synnerhet konsumenternas förtroende för betalningssystemet måste förbättras. Dessutom måste de öppna banktjänsterna göras smidigare och verksamhetsförutsättningarna för banker och andra betaltjänstleverantörer än banker förbättras. Genomförandet av betaltjänstbestämmelserna i de olika medlemsstaterna måste också harmoniseras. De föreslagna ändringarna presenteras i huvudsak i de två förslagen: det tredje betaltjänstdirektivet och den nya betaltjänstförordningen.

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

2.1 Tredje betaltjänstdirektivet

2.1.1 Direktivets syfte, tillämpningsområde och definitioner (artiklarna 1 och 2)

Genom direktivet upphävs enligt förslaget direktiv 2009/110/EG om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet (s.k. *andra direktivet om elektroniska pengar*) och instituten för elektroniska pengar integreras som en underkategori till betalningsinstitut. Förslaget syftar till att föreskriva under vilka villkor betalningsinstitutet får tillhandahålla betaltjänster.

Definitionerna i direktivet har förtydligats och harmoniserats med förslaget till betaltjänstförordning.

2.1.2 Tillstånd för och tillsyn av betalningsinstitut (artiklarna 3–36 och 39)

De föreslagna bestämmelserna är i regel desamma som i andra betaltjänstdirektivet.

Som väsentligaste ändring föreslås emellertid att betalningsinstitutet ska lägga till en nedläggningsplan till sin ansökan om auktorisation. Enligt förslaget kan leverantörer av kontoinformationstjänster i samband med registrering eller ansökan om auktorisation i fortsättningen välja om de uppfyller kapitalkravet på 50 000 euro eller om de tecknar en ansvarsförsäkring. Ansvarsförsäkring ska dock tecknas utan onödigt dröjsmål efter detta skede. Enligt ingressen till direktivförslaget ska också leverantörer av betalningsinstitieringstjänster omfattas av de ovannämnda förutsättningarna, men detta framgår inte tydligt av artiklarna. Kapitalkraven har justerats i enlighet med inflationen.

Enligt förslaget införs också möjligheten till skydd av kundmedel på ett konto hos en centralbank, vilket emellertid förutsätter centralbankens samtycke. Betalningsinstitutet ska sträva efter att undvika koncentrationsrisker för skyddade medel och Europeiska bankmyndigheten ges befogenhet att utfärda tekniska tillsynsstandarder för detta.

I direktivförslaget föreskrivs det om samarbete mellan behöriga myndigheter, och möjlighet att begära bistånd från Europeiska bankmyndigheten för att lösa eventuella meningsskiljaktigheter mellan myndigheter läggs till.

I förslaget preciseras det vilken dokumentation som krävs vid registrering som leverantör av kontoinformationstjänster.

2.1.3 Bestämmelser om uttag av kontanter (artiklarna 37 och 38)

Enligt direktivförslaget ges detaljhandelsbutiker möjlighet att erbjuda kontantuttagstjänster utan auktorisation. Det krävs emellertid inte att detaljhandelsbutiker tillhandahåller sådan service. Uttagsbeloppet begränsas till 50 euro för att undvika ojämlika konkurrensvillkor mellan uttagsautomatsaktörerna och handeln. Utgivande av kontanter till betalaren i samband med köp av en vara eller en tjänst som en del av en betalningstransaktion har med stöd av det gällande betaltjänstdirektivet lämnats utanför tillämpningsområdet. Denna avgränsning av tillämpningsområdet ingår också i förslaget till betaltjänstförordning.

Oberoende uttagsautomatsaktörer påförs skyldighet att registrera sig hos den nationella behöriga myndigheten. På registrerade aktörer tillämpas enligt förslaget samma tillsynsbestämmelser som på betalningsinstitut, inklusive rätten att få information och befogenheterna att utfärda administrativa anvisningar, med undantag av bestämmelsen om tillsyn av uppfyllandet av kapitalkravet. I förslaget fastställs det också vilken dokumentation som uttagsautomatsaktörer ska lämna vid registrering, exempelvis beskrivningar av styrformer och intern kontroll, riskhantering, säkerhetshantering och hantering av störningssituationer samt kontinuitetshantering. Dokumentationen ska påvisa att arrangemangen är förenliga med bestämmelserna om hantering av data- och nätrisker i förordningen om digital operativ motståndskraft för finanssektorn.

2.1.4 Övergångsbestämmelser (artiklarna 44 och 45)

Enligt direktivförslaget ska befintliga tillstånd för betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar gälla i 24 månader efter direktivets ikraftträdande, om betalningsinstitutet har auktoriserats eller verksamheten som institut för elektroniska pengar har inletts senast 18 månader efter att direktivet trätt i kraft.

2.1.5 Övriga bestämmelser (artiklarna 40–43 och 49)

Kommissionen ges befogenhet att uppdatera kapitalkravet i enlighet med inflationen.

Direktivet är fullharmoniserande.

Som tidsfrist för genomförandet av direktivet föreslår kommissionen 18 månader från direktivets ikraftträdande, med undantag av genomförandet av avvecklingsdirektivet, vars tidsfrist enligt förslaget är sex månader från direktivets ikraftträdande.

2.2 Övriga direktivändringar

Syftet med avvecklingsdirektivet är att skydda betalnings- och avvecklingssystem som är väsentliga för den finansiella stabiliteten när någon av deltagarna blir föremål för insolvensförfaranden. Genom direktivet skyddas avveckling och nettning av vissa åtaganden utan hinder av partens insolvens. Dessutom föreskrivs det i direktivet om bindande verkan av säkerheter som ställts i samband med deltagande i betalnings- och avvecklingssystem eller till medlemsstaternas centralbanker eller Europeiska centralbanken. I avvecklingsdirektivet uppräknas de aktörer som kan delta direkt i ett system som omfattas av direktivet och på detta sätt dra nytta av det skydd som avvecklingsdirektivet ger. Det är fråga om ett minimiharmoniserande direktiv, varför det på nationell nivå också varit möjligt att föreskriva om en bredare definition och ett bredare tillämpningsområde. Kommissionen föreslår att det till definitionen av deltagare, som i nuläget bl.a. omfattar kreditinstitut, värdepappersföretag, myndigheter och centrala motparter, när det gäller betalningssystem fogas betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar (artikel 46 i direktivförslaget).

Dessutom ska den FIDA-förordning som kommissionen föreslagit fogas till de rättsakter som omfattas av direktivets tillämpningsområde och som förtecknas i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/1828 om gruppitalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen och om upphävande av direktiv 2009/22/EG (nedan *direktivet om grupptalan*) (artikel 47 i direktivförslaget).

2.3 Betaltjänstförordningen

2.3.1 Direktivets syfte, tillämpningsområde och definitioner (artiklarna 1–3)

I den föreslagna förordningen föreskrivs det om de enhetliga krav som ställs på tillhandahållande av betaltjänster och e-penningtjänster när det gäller transparens hos villkor och informationskrav samt rättigheter och skyldigheter för betaltjänstanvändare och användare av e-penningtjänster samt för betaltjänstleverantörer och leverantörer av e-penningtjänster. Om inte annat anges, hänvisas i förordningen med betaltjänster till betaltjänster och e-penningtjänster. Likaså, om inte annat anges, avses i förordningen med betaltjänstleverantörer både betaltjänstleverantörer och leverantörer av e-penningtjänster (artikel 1).

I artikel 2 i förslaget till förordning föreskrivs det om förordningens tillämpningsområde. Nytt är att artikel 2.2 j led i ska ändras så att det för betalningsinstrument inom ett begränsat nätverk som inte omfattas av tillämpningsområdet ska vara fråga om ett enda begränsat nätverk, medan det gällande betaltjänstdirektivet endast kräver begränsade nätverk.

I artikel 3 föreskrivs det om de definitioner som används i förordningen. Utöver definitionerna i andra betaltjänstdirektivet ingår i förordningen definitioner av initiering av en betalningstransaktion, initiering av en betalningstransaktion på distans, genomförande av en betalningstransaktion, betalningsorder, omedelbar betalning, leverantör av tekniska tjänster, elektroniska pengar, distributör, e-penningtjänster, handelsnamn, uttagsautomatsaktör samt betalningsinstitut som tillhandahåller e-penningtjänster (artikel 3).

2.3.2 Transparens hos villkor och informationskrav för betaltjänster (artiklarna 4–26)

I avdelning II i förordningen föreskrivs det om transparens hos villkor och om informationskrav för betaltjänster. Enligt förslaget tillämpas bestämmelserna i likhet med andra betaltjänstdirektivet på enstaka betalningstransaktioner, ramavtal och sådana betalningstransaktioner som dessa avtal omfattar. Parterna får emellertid komma överens om att bestämmelserna i avdelningen helt eller delvis inte ska tillämpas om betaltjänstanvändaren inte är en konsument. Medlemsstaterna får tillämpa bestämmelserna i avdelningen på mikroföretag på samma sätt som på konsumenter (artikel 4).

I förordningen föreskrivs det om valuta och valutakonvertering på motsvarande sätt som i andra betaltjänstdirektivet (artikel 5). Likaså föreskrivs det på motsvarande sätt som i andra betaltjänstdirektivet om information om extra avgifter eller nedsättning (artikel 6).

Ett nytt inslag är att de som tillhandahåller kontantuttagstjänster till sina kunder ska lämna information om eventuella avgifter innan uttaget görs samt vid mottagandet av kontanter när transaktionen har genomförts (artikel 7).

I artikel 8 och 9 i förordningen föreskrivs det om informationsavgifter som tas ut och om bevisbördan när det gäller informationskrav. Bestämmelserna motsvarar bestämmelserna i andra betaltjänstdirektivet.

I artikel 10 i förordningen föreskrivs det om undantag från informationskraven för betalningsinstrument som avser låga belopp och elektroniska pengar. Bestämmelsen motsvarar till övriga delar motsvarande bestämmelse i andra betaltjänstdirektivet, men eurobeloppen för tillämpning av undantag höjs, och dessutom föreskrivs det inte om medlemsstaternas möjligheter att avvika från nämnda eurobelopp.

I artiklarna 11–17 i förordningen föreskrivs det om allmän förhandsinformation som ska lämnas om enstaka betalningstransaktioner. I artikel 13 som gäller den information och de villkor som ska lämnas ingår enligt förslaget delvis nya skyldigheter att lämna information bl.a. om den tid det beräknas ta innan medel i betalnings- och penningöverföringstransaktioner tagits emot, när betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är belägen utanför EU, eventuella avgifter för valutakonvertering i samband med betalningar och penningöverföringar samt förfaranden för alternativ tvistlösning. Till övriga delar motsvarar bestämmelserna huvudsakligen bestämmelserna i andra betaltjänstdirektivet.

Artiklarna 18–26 i förslaget till förordning gäller ramavtal, om vilka det föreskrivs i artiklarna 50–58 i det gällande betaltjänstdirektivet. Artiklarna om ramavtal i den föreslagna förordningen motsvarar till stor del den gällande regleringen. Fler uppgifter som ska lämnas har emellertid lagts till betaltjänstleverantörens informationsskyldighet. Enligt förslaget ska betaltjänstleverantören ge betaltjänstanvändaren information om den tid det beräknas ta innan medel i betalningstransaktioner tagits emot av betalningsmottagarens betaltjänstleverantör utanför unionen. Det föreslås också att det införs mer ingående skyldigheter att lämna information om avgifter, när det är fråga om uttag från uttagsautomater. Dessutom ska i vissa fall information ges om bestämda avgifter i anslutning till valutakonvertering (artikel 20).

2.3.3 Rättigheter och skyldigheter med avseende på tillhandahållande och användning av betaltjänster (artiklarna 27–104)

Artiklarna 27–104 i förslaget till förordning gäller rättigheter och skyldigheter med avseende på användningen av betaltjänster. Av dessa är artiklarna 27–30 allmänna bestämmelser. Bestämmelser motsvarande artiklarna 27–29 i förslaget finns nästan oförändrade i det gällande betaltjänstdirektivet. Artikel 30 i förordningen motsvarar artiklarna 11 och 12 i direktivet om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet 2009/110/EG.

Artiklarna 31 och 32 i förslaget till förordning gäller tillträde till betalningssystem och till konton som hålls i kreditinstitut. Artikel 31 i förslaget motsvarar till stor del artikel 35 i det gällande andra betaltjänstdirektivet. Nytt är emellertid att en betalningssystemoperatör (*payment system operator*) ska offentliggöra sina regler och förfaranden för tillåtelse att delta i betalningssystemet i fråga och kriterierna för riskbedömning av dem som ansöker om deltagande (artikel 31.2 i förslaget). Dessutom ska medlemsstaterna för sådana betalningssystem som inte omfattas av Europeiska centralbankens tillsyn utse en behörig myndighet med ansvar för tillsynen över betalningssystem (*Eurosystem oversight*) (artikel 31.7 i förslaget).

I artikel 32 i förslaget föreskrivs det om tillträde till konton som hålls i ett kreditinstitut, om vilket föreskrivs i artikel 36 i det gällande andra betaltjänstdirektivet. Artikel 32 i förslaget till förordning innehåller emellertid ny reglering jämfört med den gällande artikeln. I punkt 1 i den föreslagna artikeln föreskrivs det om de situationer där ett kreditinstitut får neka att öppna ett betalkonto för ett betalningsinstitut, för dess ombud eller distributörer eller någon som ansöker om en licens som betalningsinstitut. Bestämmelserna gäller också stängning av betalkonto. Enligt förslaget får kreditinstitutet neka att öppna ett konto exempelvis om kreditinstitutet har vägande skäl att misstänka att sökanden har bristfälliga kontroller för att förhindra penningtvätt

eller finansiering av terrorism eller att sökanden eller sökandens kunder bedriver olaglig verksamhet. Enligt punkt 2 i artikeln ska rättigheter som beviljats ombud eller distributörer enligt punkt 1 endast beviljas för tillhandahållande av betaltjänster för betalningsinstitutets räkning. Vidare ska enligt punkt 3 i artikeln ett kreditinstitut meddela ett betalningsinstitut eller dess ombud eller distributörer eller den som ansöker om ett tillstånd som betalningsinstitut, eventuella beslut om att neka att öppna eller om att stänga ett betalkonto för betalningsinstitutet eller för dess ombud eller distributörer eller för den som ansöker om ett tillstånd som betalningsinstitut. Kreditinstitutet ska vederbörligen motivera sitt beslut. Enligt punkt 4 i den föreslagna artikeln kan ett betalningsinstitut eller dess ombud eller distributörer eller den som ansöker om ett tillstånd som betalningsinstitut och som är föremål för ett kreditinstituts beslut om att neka tillgång till eller om avstängning från betalkontotjänster överklaga beslutet till en behörig myndighet. Enligt punkt 5 i artikeln ska Europeiska bankmyndigheten utarbeta tekniska standarder för tillsyn för att ange det format och den information som ska ingå i den anmälan och motivering som avses i punkt 3 i denna artikel.

Artiklarna 33–48 i förslaget till förordning gäller kontoinformationstjänster och betalningsinitieringstjänster. Artiklarna 33 och 34 i förslaget till förordning motsvarar det gällande direktivet. Artiklarna 35–39 i förslaget gäller gränssnitt för dataåtkomst avseende kontoinformationstjänster och betalningsinitieringstjänster. Den föreslagna regleringen motsvarar till vissa delar vad som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/389. I artikel 35 i förslaget till förordning föreskrivs det om särskilda gränssnitt. Enligt artikeln ska en kontoförvaltande betaltjänstleverantör som erbjuder en betalare ett betalkonto som är tillgängligt online ha minst ett särskilt gränssnitt för utbyte av uppgifter mellan leverantörer av kontoinformations- och betalningsinitieringstjänster. I artikeln föreskrivs det om de tekniska kraven på särskilda gränssnitt. Särskilda gränssnitt ska uppfylla de kommunikationsstandarder som utfärdats av europeiska eller internationella standardiseringsorganisationer, inbegripet Europeiska standardiseringskommittén (CEN) eller Internationella standardiseringsorganisationen (ISO). I artikeln föreskrivs vidare om kontoförvaltande betaltjänstleverantörers skyldighet att på sina webbplatser publicera statistik över sitt särskilda gränssnitts tillgänglighet och prestanda. Kontoförvaltande betaltjänstleverantörer är också skyldiga att tillhandahålla en testfunktion, så att de auktoriserade leverantörer av betalningsinitieringstjänster och leverantörer av kontoinformationstjänster eller betaltjänstleverantörer som har ansökt om relevant auktorisation ska kunna testa den programvara och de applikationer som används för att erbjuda användarna en betaltjänst. Artikeln motsvarar till vissa delar vad som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/389.

I artikel 36 i förslaget till förordning föreskrivs mer ingående om de säkerhets- och prestandakrav som ställs på särskilda gränssnitt. Regleringen grundar sig till vissa delar på vad som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/389. I artikel 37 i förordningen föreskrivs det om paritet avseende dataåtkomst mellan särskilda gränssnitt för åtkomst och kundgränssnitt. Enligt förslaget ska kontoförvaltande betaltjänstleverantörer säkerställa att ett särskilt gränssnitt enligt artikel 35.1 erbjuder samma tillgänglighets- och prestandanivå som ett sådant gränssnitt som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören gör tillgängligt för betaltjänstanvändaren för direkt tillgång till dennes betalkonto online. Artikeln motsvarar till vissa delar vad som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/389.

I artikel 38 i förslaget till förordning föreskrivs det om beredskapsåtgärder för särskilda gränssnitt. Artikeln motsvarar till vissa delar vad som föreskrivs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/389. I artikeln föreskrivs det om de åtgärder som ska vidtas om gränssnittet inte fungerar på det sätt som förutsätts. I artikel 39 i förslaget till förordning föreskrivs det om möjligheten till undantag från att tillhandahålla ett särskilt gränssnitt enligt artikel 35.1 i förordningen. Undantag görs enligt beslut av myndighet.

Artiklarna 40–44 i förslaget till förordning gäller kontoförvaltande betaltjänstleverantörers rättigheter och skyldigheter. Artikel 40 i förslaget motsvarar till stor del artikel 66.2 och 66.4 i andra betaltjänstdirektivet. I den föreslagna artikeln föreskrivs det dessutom att om viss information inte är tillgänglig omedelbart efter mottagandet av betalningsordern, ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören säkerställa att all information om genomförandet av betalningsordern görs tillgänglig för leverantören av betalningsinitieringstjänster omedelbart efter det att uppgifterna blivit tillgängliga för den kontoförvaltande betaltjänstleverantören.

Artikel 41.1 i förslaget motsvarar gällande reglering. I artikel 41.2 föreskrivs det att kontoförvaltande betaltjänstleverantörer ska tillåta att leverantörer av kontoinformationstjänster får tillgång till information från specifika betalkonton och tillhörande betalningstransaktioner som innehåller av kontoförvaltande betaltjänstleverantörer i syfte att utföra kontoinformationstjänsten, oavsett om betaltjänstanvändaren aktivt begär sådan information eller inte.

Artikel 42 i förslaget motsvarar det gällande andra betaltjänstdirektivet. Artikel 43 i förslaget är helt ny. I artikeln föreskrivs det om den kontoförvaltande betaltjänstleverantörens skyldighet att tillhandahålla en manöverpanel (*dashboard*) för betaltjänstanvändaren så att betaltjänstanvändaren kan övervaka och hantera de tillstånd för åtkomst till betalningsuppgifter som denne har beviljat för kontoinformationstjänster och betalningsinitieringstjänster. Manöverpanelen ska ge en översikt av de tillstånd som betaltjänstanvändaren gett. Betaltjänstanvändaren ska också kunna återkalla beviljade tillstånd via denna manöverpanel och återställa tillstånd som har återkallats. Manöverpanelen ska vara lätt tillgänglig och den information som visas i manöverpanelen ska vara tydlig och lättbegriplig för betaltjänstanvändaren. Betaltjänstleverantören och leverantören av kontoinformationstjänster eller betalningsinitieringstjänster ska samarbeta för att göra informationen tillgänglig för betaltjänstanvändaren via manöverpanelen i realtid.

Artikel 44 i förslaget till förordning motsvarar till vissa delar vad som föreskrivs i artikel 32.3 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/389. I förordningen föreslås emellertid mer ingående bestämmelser om sådana hinder för dataåtkomst som är förbjudna i särskilda gränssnitt.

Artiklarna 45–47 i förslaget till förordning gäller rättigheter och skyldigheter för leverantörer av kontoinformationstjänster och leverantörer av betalningsinitieringstjänster. Artiklarna 45 och 46 i förslaget är nya. I artikel 45 föreskrivs det om användning av kundgränssnitt. Enligt artikeln ska leverantörer av kontoinformationstjänster och leverantörer av betalningsinitieringstjänster endast få åtkomst till betalkontouppgifter via det särskilda gränssnitt som avses i artikel 35 med undantag av de fall som omfattas av artikel 38.4 och 38.5 samt artikel 39. Om leverantörer av kontoinformationstjänster eller leverantörer av betalningsinitieringstjänster får åtkomst till betalkontouppgifter via ett gränssnitt som betaltjänstleverantören gör tillgängligt för sina betaltjänstanvändare för direkt tillgång till sina betalkonton i enlighet med artikel 38.4 och 38.5, eller om detta är det enda gränssnitt som är tillgängligt i enlighet med artikel 39, ska leverantörer av kontoinformationstjänster eller leverantörer av betalningsinitieringstjänster bl.a. identifiera sig för den kontoförvaltande betaltjänstleverantören samt vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de inte använder (eller kommer åt eller lagrar) uppgifter för andra ändamål än för att tillhandahålla den tjänst som betaltjänstanvändaren efterfrågat.

I artikel 46 i förslaget till förordning föreskrivs det om särskilda skyldigheter för leverantörer av betalningsinitieringstjänster. I punkt 1 anges skyldigheterna för leverantörer av betalningsinitieringstjänster, såsom skyldigheten att ge kontoförvaltande betaltjänstleverantörer samma information som den som begärs av betaltjänstanvändaren vid direkt initiering av betalningstransaktionen samt skyldigheten att inte vid någon tidpunkt inneha betalarens medel i samband med

tillhandahållandet av betalningsinitieringstjänsten. I punkt 2 anges de åtgärder som dessa tjänsteleverantörer inte får vidta. Leverantörer av betalningsinitieringstjänster får inte lagra känsliga betalningsuppgifter som tillhör betaltjänstanvändaren, begära andra uppgifter av betaltjänstanvändaren än sådana som krävs för att tillhandahålla betalningsinitieringstjänsten, behandla personuppgifter eller andra uppgifter för andra ändamål än för att tillhandahålla den betalningsinitieringstjänst för vilken betaltjänstanvändaren gett sitt tillstånd eller ändra beloppet, betalningsmottagaren eller något annat inslag i transaktionen. I artikel 47 i förslaget till förordning föreskrivs det om skyldigheterna för leverantörer av kontoinformationstjänster. Punkt 1 motsvarar gällande reglering, men punkterna 2 och 3 är nya. I den föreslagna 2 punkten föreskrivs det om åtgärder som leverantörer av kontoinformationstjänster inte får vidta. Leverantörer av kontoinformationstjänster får inte begära känsliga betalningsuppgifter som är kopplade till betalkontona eller använda eller lagra några uppgifter för andra ändamål än för den kontoinformationstjänst för vilken betaltjänstanvändaren gett sitt tillstånd i enlighet med förordning (EU) 2016/679. I punkt 3 föreskrivs det om de artiklar som inte tillämpas på leverantörer av kontoinformationstjänster.

Artikel 48 i förslaget till förordning är ny och den innehåller bestämmelser om behöriga myndigheters roll.

I artiklarna 49–63 i förordningen föreskrivs det om auktorisation av betalningstransaktioner. Artikel 49 i förslaget motsvarar till stor del artikel 64 i det gällande direktivet. I artikeln föreslås det emellertid vidare att tillgången till ett betalkonto för utförande av kontoinformationstjänster eller betalningsinitieringstjänster av betaltjänstleverantörer endast ska vara auktoriserad om betaltjänstanvändaren har gett leverantören av kontoinformationstjänster eller leverantören av betalningsinitieringstjänster tillstånd att få tillgång till betalkontot och de relevanta uppgifterna på det kontot. Nytt är också att kontoförvaltande betaltjänstleverantörer inte får verifiera betaltjänstanvändarens tillstånd till leverantören av kontoinformationstjänster eller leverantören av betalningsinitieringstjänster.

Artikel 50 i förslaget till förordning är ny. I artikeln föreskrivs det om avvikelser mellan betalningsmottagarens namn och unika identifikationskod vid betalningar. Enligt artikeln ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, utan kostnad och på begäran av betalarens betaltjänstleverantör, kontrollera överensstämmelsen mellan den unika identifikationskoden och det namn på betalningsmottagaren som betalaren har angett och meddela betalarens betaltjänstleverantör om resultatet av denna kontroll. Om den unika identifikationskoden och namnet på betalningsmottagaren inte överensstämmer, ska betalarens betaltjänstleverantör underrätta betalaren om den avvikelse som konstaterats. Att en avvikelse konstaterats och anmälts hindrar inte betalaren från att godkänna den berörda betalningen. Om betalaren, efter att ha underrättats om en avvikelse, godkänner betalningen och transaktionen utförs i enlighet med den unika identifikationskod som betalaren angett, ska transaktionen anses ha utförts på ett korrekt sätt.

Artiklarna 51–55 i förslaget till förordning motsvarar regleringen i det gällande direktivet. Artikel 56, som gäller betaltjänstleverantörens ansvar för icke auktoriserade betalningstransaktioner, motsvarar delvis gällande reglering. Nytt i förslaget är emellertid att om betalarens betaltjänstleverantör har rimlig anledning att misstänka att betalaren har gjort sig skyldig till bedrägeri, ska betalarens betaltjänstleverantör senast tio bankdagar efter att ha noterat eller underrättats om transaktionen göra något av följande: återbetala den icke auktoriserade betalningstransaktionens belopp till betalaren, om betalarens betaltjänstleverantör efter ytterligare utredning konstaterar att betalaren inte har gjort sig skyldig till bedrägeri, eller underrätta betalaren om skälen för att återbetalningen vägrades och ange till vilka organ betalaren kan hänskjuta ärendet i enlighet med artiklarna 90, 91, 93, 94 och 95, om betalaren inte godtar de angivna skälen.

Artiklarna 57–59 i förslaget är nya. Artikel 57 i förslaget till förordning gäller betaltjänstleverantörens ansvar för felaktig tillämpning av kontrollen av överensstämmelse. Enligt den föreslagna artikeln ska betalaren inte bära den ekonomiska förlusten för en auktoriserad betalning om betalarens betaltjänstleverantör, i strid med artikel 50.1 i förordningen, underlåtit att underrätta betalaren om en upptäckt avvikelse mellan den unika identifikationskod och det namn på betalningsmottagaren som betalaren angett (1 punkten). Betaltjänstleverantören ska senast tio bankdagar efter att ha noterat eller underrättats om en betalningstransaktion som utförts under de omständigheter som avses i punkt 1 antingen återbetala den auktoriserade betalningens hela belopp till betalaren eller underrätta betalaren om skälen för att återbetalningen vägrades och ange till vilka organ betalaren kan hänskjuta ärendet i enlighet med artiklarna 90, 91, 93, 94 och 95, om betalaren inte godtar de angivna skälen (2 punkten). Enligt punkt 3 i förslaget ska dessutom, om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är ansvarig för den överträdelse av artikel 50.1 som begåtts av betalarens betaltjänstleverantör, betalningsmottagarens betaltjänstleverantör återbetala den ekonomiska skada som vållats betalarens betaltjänstleverantör. Enligt 4 punkten i artikeln ska bevisbördan vila på betalarens betaltjänstleverantör eller, i det fall som avses i punkt 3, betalningsmottagarens tjänstleverantör att visa att artikel 50.1 inte har överträtts. Om betalaren har handlat bedrägligt eller om betalaren har valt att inte ta emot verifieringstjänsten i enlighet med artikel 50.4, ska punkterna 1–4 inte tillämpas (5 punkten).

I artikel 58 i förslaget till förordning föreskrivs det om ansvaret för leverantörer av tekniska tjänster (*technical service provider*) och operatörer av betalningssystem (*operators of payment schemes*) för underlåtenhet att stödja tillämpningen av stark kundautentisering. Enligt artikeln ska leverantörer av tekniska tjänster och operatörer av betalningssystem som tillhandahåller tjänster till antingen betalningsmottagaren eller betalningsmottagarens eller betalarens betaltjänstleverantör vara ansvariga för all ekonomisk skada som vållats betalningsmottagaren, eller betalningsmottagarens eller betalarens betaltjänstleverantör, om de inom ramen för sitt avtalsförhållande underlåtit att tillhandahålla de tjänster som är nödvändiga för att möjliggöra tillämpningen av stark kundautentisering.

Artikel 59 i förordningen är ny och innehåller bestämmelser om betaltjänstleverantörens ansvar för identitetsbedrägerier (*impersonation fraud*). Enligt punkt 1 i artikeln ska, om en betaltjänst-användare som är konsument har manipulerats av en tredje part som låtsats vara anställd hos konsumentens betaltjänstleverantör genom att olagligen använda betaltjänstleverantörens namn, e-postadress eller telefonnummer, och denna manipulation ger upphov till efterföljande bedrägliga auktoriserade betalningstransaktioner, betaltjänstleverantören återbetala den bedrägliga auktoriserade betalningstransaktionens hela belopp till konsumenten, under förutsättning att konsumenten utan dröjsmål har anmält bedrägeriet till polisen och underrättat sin betaltjänstleverantör. Enligt punkt 2 i artikeln ska betaltjänstleverantören senast tio bankdagar efter att ha noterat eller underrättats om den bedrägliga auktoriserade betalningstransaktionen göra något av följande: a) återbetala den bedrägliga auktoriserade betalningstransaktionens belopp till konsumenten eller b) om betaltjänstleverantören har rimlig anledning att misstänka bedrägeri eller grov vårdslöshet från konsumentens sida, underrätta konsumenten om skälen för att återbetalningen vägrades och ange till vilka organ konsumenten kan hänskjuta ärendet i enlighet med artiklarna 90, 91, 93, 94 och 95, om konsumenten inte godtar de angivna skälen. Enligt punkt 3 i artikeln ska punkt 1 inte tillämpas, om konsumenten har handlat bedrägligt eller med grov vårdslöshet. Enligt punkt 4 ska bevisbördan vila på konsumentens betaltjänstleverantör att visa att konsumenten har handlat bedrägligt eller med grov vårdslöshet. Vidare, om en betalningsleverantör underrättar leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster om att den typ av bedrägeri som avses i punkt 1 har förekommit, ska leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster bedriva ett nära samarbete med betaltjänstleverantörer och agera snabbt för att säkerställa att lämpliga organisatoriska och tekniska åtgärder vidtas för att säkerställa kommunikationens säkerhet och konfidentialitet i enlighet med direktiv 2002/58/EG (5 punkten).

I artikel 60 i förslaget till förordning föreskrivs det om betalarens ansvar för icke auktoriserade betalningstransaktioner. Artikel 61 enligt förslaget motsvarar till stor del artikel 74 i det gällande direktivet. Nytt är emellertid att om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör tillämpar ett undantag från tillämpningen av stark kundautentisering, ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör vara ansvarig för den ekonomiska skada som vållats betalarens betaltjänstleverantör.

Artikel 61 i förordningen gäller betalningstransaktioner där transaktionsbeloppet inte är känt i förväg. Om motsvarande föreskrivs i artikel 75 i det gällande andra betaltjänstdirektivet. Förslaget avviker emellertid från gällande reglering på så sätt att förordningen dessutom innehåller bestämmelser om att det belopp som spärras av betalarens betaltjänstleverantör ska stå i proportion till det belopp för betalningstransaktionen som rimligen kan förväntas av betalaren. Dessutom ska betalningsmottagaren informera betaltjänstleverantören om betalningstransaktionens exakta belopp omedelbart efter att tjänsten utförts eller varorna levererats till betalaren.

Artiklarna 62 och 63 i förslaget till förordning motsvarar artiklarna 76 och 77 i det gällande direktivet.

Artiklarna 64–79 i förslaget till förordning gäller genomförande av betalningstransaktioner. Artikel 64 om mottagande av betalningsorder motsvarar till stor del artikel 78 i andra betaltjänstdirektivet. Till artikeln har emellertid fogats ett omnämnande av att artikeln inte ska tillämpas på omedelbara betalningar i euro som omfattas av förordningen om expressbetalningar (IPR), som för närvarande är under beredning. Artiklarna 65–73 i förslaget till förordning motsvarar gällande reglering. Artikel 74 som gäller felaktiga unika identifikationskoder motsvarar i övrigt den gällande regleringen, men nytt är att det i artikeln föreskrivs att om den unika identifikationskod som angetts av leverantören av betalningsinstitieringstjänster är felaktig, ska betaltjänstleverantörerna vara ansvariga i enlighet med artikel 76. Artiklarna 75–79 i förslaget till förordning motsvarar det gällande direktivet.

Artikel 80 i förslaget till förordning gäller dataskydd och den har uppdaterats så att den motsvarar gällande dataskyddslagstiftning.

Artiklarna 81–89 i förordningen gäller operativa risker, säkerhetsrisker och autentisering. I artikel 81 i förslaget föreskrivs det om hantering av operativa risker och säkerhetsrisker. Artikel 82 motsvarar till stor del artikel 95 i det gällande direktivet, men den har till vissa delar uppdaterats för att motsvara gällande lagstiftning. I artikel 82 i förslaget till förordning föreskrivs det om bedrägerirapportering. Punkt 1 i artikeln motsvarar artikel 96.6 i det gällande direktivet. I punkt 2 och 3 i artikeln föreskrivs det i sin tur om Europeiska bankmyndighetens skyldighet att utarbeta bestämmelser på lägre nivå om bedrägerirapportering.

Artikel 83 i förslaget till förordning är ny och den gäller övervakning av betalningstransaktioner och utbyte av uppgifter om bedrägerier. Enligt punkt 1 i artikeln ska betaltjänstleverantörer ha inrättat transaktionsövervakningsmekanismer som stöder tillämpningen av stark kundautentisering i enlighet med artikel 85, som gör undantag från tillämpningen av stark kundautentisering på grundval av kriterierna i artikel 85.11, om särskilda och begränsade villkor uppfylls som baseras på risknivån samt typerna av och detaljerna i de uppgifter som betaltjänstleverantören bedömer och som gör det möjligt att förhindra och upptäcka bedrägliga betalningstransaktioner. I punkt 2 i artikeln föreskrivs det om de uppgifter som det är tillåtet att använda vid övervakningen av betalningstransaktioner. I punkt 3 i artikeln föreskrivs det om de förutsättningar under vilka betaltjänstleverantörer får dela information om betalningsmottagarens unika identifikationskod. I punkt 4 i artikeln föreskrivs det bl.a. om skyldigheten att genomföra en konsekvensbedömning avseende dataskydd, och i punkt 5 i artikeln om skyldigheten att underrätta behöriga myndigheter om deltagande i arrangemang för informationsutbyte. Enligt punkt 6 i artikeln ska

behandlingen av personuppgifter inte leda till att betaltjänstleverantören säger upp avtalsförhållandet med kunden och inte heller påverka kundens senare kundrelation med en annan betaltjänstleverantör.

Artikel 84 i förordningen gäller risker och trender avseende betalningsbedrägerier. Artikel 84 är ny. Enligt artikeln ska betaltjänstleverantörer med lämpliga medel och metoder varna sina kunder för nya typer av betalningsbedrägerier med hänsyn till behoven hos de mest sårbara kundgrupperna. Betaltjänstleverantörer ska ge sina kunder tydliga indikationer på hur de kan identifiera bedräglig verksamhet, och varna dem med avseende på nödvändiga åtgärder och försiktighetsåtgärder som de kan vidta för att undvika att falla offer för bedrägerier. Betaltjänstleverantörer ska informera sina kunder om var de kan rapportera bedrägerier och snabbt få tag på information om bedrägerier. Betaltjänstleverantörerna ska dessutom minst en gång per år anordna utbildning om risker och trender avseende betalningsbedrägerier för sina anställda och säkerställa att de anställda har lämplig utbildning för att kunna utföra sina uppgifter och skyldigheter i syfte att minska och hantera riskerna för betalningsbedrägerier.

Artikel 85 i förslaget till förordning gäller stark kundautentisering. Punkt 1 i artikeln motsvarar artikel 97.1 i det gällande direktivet med den ändringen att stark autentisering i fortsättningen också ska krävas när kunden tar del av betalningsinformation (*accesses payment account information*). Punkterna 2–7 i artikeln är nya. Punkterna 2–6 i artikeln gäller stark autentisering i situationer där det är fråga om betalningstransaktioner som initierats av betalningsmottagaren. Punkt 7 i artikeln behandlar betalningstransaktioner för vilka betalaren lägger betalningsorder på annat sätt än elektroniskt. Punkterna 8–10 i artikeln motsvarar i huvuddrag vad som föreskrivs i artikel 97 i det gällande direktivet. Punkt 11 i artikeln gäller kriterierna för undantag från tillämpningen av stark kundautentisering genom beslut av Europeiska bankmyndigheten.

Artikel 86 i förslaget till förordning gäller stark kundautentisering när det gäller betalningsinrättningar och kontoinformationstjänster. Punkterna 1 och 2 i artikeln motsvarar artikel 97.4 och 97.5 i andra betaltjänstdirektivet. Punkterna 3 och 4 i artikeln är nya. I punkt 3 föreskrivs det om tillämpning av stark autentisering, när en leverantör av kontoinformationstjänster får tillgång till betalningsinformation. Då ska stark autentisering endast tillämpas vid det första tillfälle då leverantören av kontoinformationstjänster får tillgång till betalningsinformation eller om den kontoförvaltande betaltjänstleverantören har rimliga skäl att misstänka bedrägeri. Enligt punkt 4 i artikeln ska leverantören av kontoinformationstjänster tillämpa sin egen starka kundautentisering minst var 180:e dag, när betaltjänstanvändaren får tillgång till den betalningsinformation som hämtats av den leverantören av kontoinformationstjänster, såvida det inte finns anledning att misstänka bedrägeri.

Artiklarna 87 och 88 i förslaget till förordning är nya. Artikel 87 i förordningen gäller underleverantörsavtal för tillämpning av stark kundautentisering mellan betaltjänstleverantören och leverantören av tekniska tjänster. Artikel 88 i förordningen gäller tillgänglighetskrav för stark kundautentisering. Enligt förslaget till artikel ska betaltjänstleverantörer säkerställa att alla deras kunder, inbegripet personer med funktionsnedsättning, äldre personer, personer med låg digital kompetens och personer som inte har tillgång till digitala kanaler eller betalningsinstrument, har tillgång till en möjlighet som är anpassad till deras specifika situation och som gör att de kan utföra stark kundautentisering.

Artikel 89 i förslaget till förordning gäller tekniska standarder för tillsyn rörande mekanismer för autentisering, kommunikation och transaktionsövervakning. Artikel 89 motsvarar delvis artikel 98 i det gällande direktivet. Europeiska bankmyndighetens befogenheter att utfärda tekniska standarder för tillsyn har emellertid i viss mån utökats i förslaget.

Artiklarna 90–103 i förordningen gäller verkställighetsförfarande, behöriga myndigheter och sanktioner. Artikel 90 i förordningen motsvarar artikel 99 i det gällande direktivet. Artikel 91 i förslaget motsvarar delvis artikel 100. Myndigheternas befogenheter har emellertid utökats i förhållande till den gällande regleringen. Artiklarna 92 och 93 i förslaget till förordning är nya. Artikel 92 gäller sekretess och artikel 93 samarbete mellan myndigheter.

I artikel 94 i förslaget till förordning föreskrivs det om tvistlösning. Artikel 94 motsvarar artikel 101 i andra betaltjänstdirektivet. I artikel 95 i förordningen föreskrivs det om förfaranden för alternativ tvistlösning. Punkterna 1 och 2 i artikeln motsvarar artikel 102 i det gällande direktivet. Punkterna 3–5 i artikeln är nya. Enligt punkt 3 ska medlemsstaterna utse en behörig myndighet, som ska ackreditera, övervaka och offentliggöra kvaliteten på alternativa tvistlösningsorgan på deras territorium i enlighet med artikel 18 i direktiv 2013/11/EU om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister. I punkterna 4 och 5 i förslaget hänvisas det till skyldigheter i fråga om förfarande i enlighet med direktiv 2013/11/EU.

Artikel 96 i förslaget till förordning gäller administrativa sanktioner och administrativa åtgärder. I artikeln föreskrivs det om medlemsstaternas skyldighet att fastställa administrativa sanktioner och åtgärder som är tillämpliga vid överträdelser av bestämmelserna i förordningen. I den nya artikeln 97.1 i förslaget till förordning föreskrivs det om de bestämmelser i förordningen som ska omfattas av sanktioner vid överträdelser av bestämmelserna i fråga. I punkt 2 i artikeln föreskrivs det om de administrativa sanktioner och åtgärder som medlemsstaterna ska införa. Medlemsstaterna ska exempelvis införa administrativa böter. I punkt 3 i artikeln föreskrivs det om den redovisning som ska användas för att fastställa omsättningen, och punkt 4 innehåller en option för medlemsstaterna att också ålägga andra typer av sanktioner.

Också artiklarna 98–103 i förordningen är nya. I artikel 98 i förordningen föreskrivs det om viten. I artikel 99 i förordningen föreskrivs det om de aspekter som ska beaktas vid fastställandet av administrativa sanktioner eller andra administrativa åtgärder. Artikel 100 i förordningen gäller rätten att överklaga till domstol. I artikel 101 i förslaget föreskrivs det om myndigheternas skyldighet att på sin webbplats offentliggöra sina beslut om administrativa sanktioner eller administrativa åtgärder. I artikel 102 i förordningen föreskrivs det om myndigheternas skyldighet att rapportera till Europeiska bankmyndigheten, och artikel 103 gäller medlemsstaternas anmälingsskyldighet till kommissionen.

Artikel 104 i förslaget till förordning är ny och den gäller Europeiska bankmyndighetens befogenheter att tillfälligt intervensera.

2.3.4 Delegerade akter och slutbestämmelser (artiklarna 105–112)

Artiklarna 105–106 i förslaget till förordning gäller delegerade akter. Artiklarna 107–112 i förordningen innehåller slutbestämmelser. Artikel 107 i förordningen är ny, och enligt den får medlemsstaterna eller betaltjänstleverantörerna bevilja betaltjänstanvändarna mer förmånliga återbetalningsvillkor i samband med de auktoriserade betalningar som avses i artiklarna 57 och 59 och föreskriva strängare bedrägeriförebyggande åtgärder som går utöver dem som anges i artiklarna 83.1 och 84.

Artikel 108 i förordningen innehåller en översynsklausul. Genom artikel 109 i förordningen ändras förordning (EU) nr 1093/2010 och genom artikel 110 förordning (EU) nr 2017/2394. Artikel 111 i förordningen gäller den jämförelsetabell som ingår som bilaga till förordningen.

I artikel 112 föreskrivs det om förordningens ikraftträdande och tillämpning. Förordningen ska tillämpas från och med 18 månader efter att den trätt i kraft. Artikel 50 (avvikelser mellan en

betalningsmottagares namn och unika identifikationskod vid betalningar) och 57 (betaltjänstleverantörens ansvar för felaktig tillämpning av kontrollen av överensstämmelse) ska dock tillämpas först från och med 24 månader efter förordningens ikraftträdande.

3 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen

Den rättsliga grunden för förslaget är artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt. Statsrådet anser att kommissionens förslag om rättslig grund är korrekt. Förslaget till lagstiftning anknyter till upprättandet av den inre marknaden och till stärkandet av dess funktion.

Betaltjänstleverantörer kan tillhandahålla gränsöverskridande betaltjänster inom unionen. Betaltjänstleverantörerna kan i stor utsträckning utnyttja friheten att tillhandahålla tjänster och etableringsfriheten. För att säkerställa harmoniserade och lika villkor på den inre marknaden för massbetalningar krävs lagstiftning på EU-nivå. Statsrådet anser att förslagen är förenliga med subsidiaritetsprincipen.

Förslaget innehåller riktade åtgärder, varför förslaget enligt kommissionen kan anses överensstämma med proportionalitetsprincipen. Statsrådet delar kommissionens uppfattning.

Bestämmelser om betaltjänster finns för närvarande i ett direktiv som tillämpas genom medlemsstaternas nationella införlivandelagstiftning. Det har ansetts nödvändigt att anta EU:s lagstiftning om finansiella tjänster också genom förordningar för att säkerställa ett enhetligt genomförande i medlemsstaterna. I utvärderingen av andra betaltjänstdirektivet drogs slutsatsen att detta tillvägagångssätt även är lämpligt i lagstiftningen om betaltjänster, vilket har lett till att de föreslagna ändringarna har inkluderats i två olika rättsakter: en förordning som omfattar bestämmelser om betaltjänstleverantörer och konsumenter och ett direktiv som särskilt omfattar bestämmelser om auktorisation och tillsyn av betalningsinstitut.

4 Förslagets konsekvenser

4.1 Kommissionens konsekvensbedömning

En konsekvensbedömning har genomförts om förslaget till direktiv och förslaget till förordning (SWD 2023/231 final). I konsekvensbedömningen konstaterades det att det, trots andra betaltjänstdirektivet, finns fyra huvudproblem på EU:s betaltjänstmarknad:

- Konsumenterna riskerar att utsättas för bedrägerier och har bristfälligt förtroende när det gäller betalningar.
- Systemet med öppna banktjänster (*open banking*) fungerar inte på önskat sätt.
- Tillsynsmyndigheterna inom EU har inte samma befogenheter och skyldigheter.
- Det råder ojämlika villkor mellan banker och betaltjänstleverantörer som inte är banker.

Följderna av dessa problem är bl.a. följande:

- Betaltjänstanvändarna (särskilt konsumenter, handlare och små och medelstora företag) fortsätter att utsättas för bedrägeririsker.

- Leverantörer av öppna banktjänster stöter på hinder för tillhandahållandet av öppna banktjänster och det är svårare för dem att bedriva innovation och konkurrera med etablerade aktörer, t.ex. kortsystem.
- Betaltjänstleverantörer känner en osäkerhet kring sina skyldigheter och betaltjänstleverantörer som inte är banker har en konkurrensnackdel jämfört med banker.
- Den kommersiella verksamheten drabbas av ekonomisk ineffektivitet och högre kostnader, vilket har en negativ inverkan på EU:s konkurrenskraft.
- Den inre marknaden för betaltjänster är splittrad.

Strävan är att inverka på de problem som identifierats genom följande mål:

1. Stärka betaltjänstanvändarnas skydd och förtroende för betaltjänster.
2. Förbättra konkurrenskraften för öppna banktjänster.
3. Förbättra efterlevnadskontrollen och genomförandet i medlemsstaterna.
4. Förbättra (direkt eller indirekt) tillgång till betalningssystem och bankkonton för betaltjänstleverantörer som inte är banker.

I konsekvensbedömningen presenteras följande alternativ som syftar till att uppnå ovan nämnda mål:

– När det gäller mål 1, förbättringar av tillämpningen av stark kundautentisering, förbättringar av utbytet av information om bedrägerier och en skyldighet att upplysa kunder om bedrägerier, utvidgning av IBAN-verifiering till att omfatta alla betalningar och villkorlig återföring av ansvar för vissa betalningsbedrägerier (*authorised push payment fraud*); en skyldighet för betaltjänstleverantörer att förbättra tillgången till stark kundautentisering för användare med funktionsnedsättning, äldre och andra personer som står inför utmaningar när det gäller att använda stark kundautentisering; åtgärder för att förbättra tillgången till kontanter; förbättringar i fråga om användarrättigheter och information.

– När det gäller mål 2, ett krav på att kontoförvaltande betaltjänstleverantörer ska inrätta ett särskilt gränssnitt för dataåtkomst (*data access interface*); ”manöverpaneler för tillstånd” (*permission dashboard*) som ger användare möjlighet att hantera de tillstånd för dataåtkomst som de har beviljat; mer detaljerade specifikationer av minimikraven för datagränssnitt för öppna banktjänster.

– När det gäller mål 3, ersättning av större delen av andra betaltjänstdirektivet med en direkt tillämplig förordning som klargör aspekter av direktivet som är oklara; stärkta bestämmelser om sanktioner; integrering av licenssystemen för betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar.

– När det gäller mål 4, förstärkning av rättigheterna till ett bankkonto för betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar; en möjlighet för betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar att delta direkt i alla betalningssystem, inbegripet sådana som medlemsstaterna har utsett enligt direktivet om slutgiltig avveckling, med ytterligare förtydliganden om förfaranden för godkännande och riskbedömning.

I kommissionens konsekvensbedömning avvisades ett antal regleringsalternativ på grund av höga genomförandekostnader och osäkra fördelar. Kostnaderna för de utvalda alternativen är huvudsakligen engångskostnader och faller till stor del på kontoförvaltande betaltjänstleverantörer (främst banker). Inom öppna banktjänster kompenseras kostnaderna genom besparingar och genom införande av undantag från tillämpningsområdet för vissa aktörer. Enligt kommissionen är medlemsstaternas kostnader för bättre genomförande ringa. Betalningsinstitutens kostnader för direkt tillgång till viktiga betalningssystem är begränsade. Däremot tillfaller fördelarna en rad olika aktörer, däribland betaltjänstanvändare (konsumenter, företag, handlare och offentliga förvaltningar) och betaltjänstleverantörerna själva (särskilt fintech-betaltjänstleverantörer som inte är banker). Fördelarna kumuleras, medan kostnaderna huvudsakligen är anpassningskostnader av engångsnatur, och de sammanlagda fördelarna bör därför överstiga de totala kostnaderna över tid.

Enligt kommissionen medför förslagen inga administrativa kostnader för företag eller konsumenter, eftersom förslagen inte leder till ökad tillsyn av betaltjänstleverantörer, övervakning eller nya rapporteringsskyldigheter. Genom harmoniseringen av lagstiftningen för institut för elektroniska pengar och för betalningsinstitut minskar de administrativa kostnaderna, eftersom exempelvis kravet på att erhålla en ny auktorisation under vissa omständigheter tas bort.

Enligt kommissionens konsekvensbedömning innefattar förslagen inga negativa konsekvenser för klimatet.

Enligt kommissionens konsekvensbedömning leder det faktum att betalningsinstitutet och institutet för elektroniska pengar inte i alla medlemsstater får delta i betalningssystem som omfattas av avvecklingsdirektivet till ojämn konkurrens mellan kreditinstitut och betalningsinstitut. Betalningsinstitutet kan ha varit tvungna att använda kreditinstitut som mellanhand för att delta i ett betalningssystem, men enligt kommissionen har detta varit en otillfredsställande lösning, eftersom kreditinstitutet i praktiken utan förvarning kunnat upphöra med att tillhandahålla betalningsinstitutet denna tjänst. Enligt kommissionen bryter dess förslag beroendet mellan betalningsinstitutet och kreditinstitutet, främjar konkurrensen och innovationer och kan därigenom också sänka de priser som tas ut av konsumenterna för betaltjänster. Kommissionen konstaterar att dess förslag om betalningsinstitutets direkta deltagande i betalningssystemen i kombination med preciseringarna av förutsättningarna för deltagande i ett betalningssystem och av riskbedömningarna motsvarar den modell som tillämpats i Storbritannien sedan 2018 och som konstaterats vara ändamålsenlig.

4.2 Konsekvenser för Finlands lagstiftning, inkl. Åland

Direktivförslaget baserar sig till stor del på regelverket i andra betaltjänstdirektivet som gäller betalningsinstitut, och de föreslagna ändringarna är till denna del relativt små. Ändringar krävs framför allt i lagen om betalningsinstitut (279/2010).

Genom förslaget till förordning ersätts en stor del av bestämmelserna i andra betaltjänstdirektivet, och eftersom förordningen är direkt tillämplig rätt i Finland, förutsätter förslaget att nationella bestämmelser som är överlappande med förslaget till förordning, särskilt i betaltjänstlagen (290/2010) och lagen om betalningsinstitut, upphävs. Dessutom, om man beslutar att tillämpa den option för medlemsstaterna som ingår i förslaget till förordning, ska bestämmelserna om detta genomföras nationellt. Likaså förutsätter förslaget till förordning nationellt genomförande av bestämmelserna om administrativa sanktioner och åtgärder bl.a. i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020). Till övriga delar förutsätter förslaget till förordning inte som sådant nationella genomförandeåtgärder.

Förslaget till förordning inverkar inte innehållsmässigt på den nationella regleringen i konsumentskyddslagen som tillämpas från och med den 1 oktober 2023 och som kräver stark autentisering vid köp på nätet, när konsumenten väljer ett betalningssätt som innebär betalningsansvändning. I den aktuella bestämmelsen i konsumentskyddslagen (6 kap. 12 c §) hänvisas till betaltjänstlagen. Till denna del behöver den nationella lagstiftningen inte ändras på grund av förslaget till förordning i övrigt än i fråga om hänvisningen.

I Finland har avvecklingsdirektivet genomförts genom lagen om vissa villkor vid värdepappers- och valutahandel samt avvecklingssystem (1084/1999) (nedan *nettningslagen*). Den föreslagna ändringen torde inte leda till behov av några ändringar i nettningslagen, eftersom definitionen av deltagare i avvecklingssystem i 2 § 4 mom. i nettningslagen redan är mycket bred och inte utesluter vissa institut, såsom betalningsinstitut eller institut för elektroniska pengar.

Ärendet hör enligt 27 och 29 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) till rikets lagstiftningsbehörighet.

4.3 Konsekvenser för betaltjänstanvändarnas och betaltjänstleverantörernas ställning samt konsekvenser för myndigheterna

Direktivförslaget innebär förändringar i betalningsinstitutens verksamhetsförutsättningar. För det första integreras enligt direktivförslaget instituten för elektroniska pengar som en underkategori till betalningsinstitutet, vilket bidrar till en mer harmoniserad regleringsmiljö mellan institut för elektroniska pengar och andra betalningsinstitut. Nytt är också att betalningsinstitutet utöver de övriga uppgifter som krävs i ansökan om auktorisation också ska bifoga en nedläggningsplan. Enligt förslaget kan leverantörer av betalningsinitieringstjänster och leverantörer av kontoinformationstjänster också i fortsättningen i samband med auktorisering och registrering välja om de uppfyller kapitalkravet eller tecknar en ansvarsförsäkring.

Syftet med direktivförslaget är vidare att förbättra tillgången till kontanter. I förslaget ges nämligen detaljhandelsbutiker möjlighet att tillhandahålla kontantuttagstjänster utan auktorisation. För att undvika illojal konkurrensfördel i förhållande till uttagsautomatsaktörer, begränsas emellertid beloppet av ett enskilt kontantuttag till 50 euro. Oberoende uttagsautomatsaktörer är enligt förslaget undantagna från tillståndskrav, men de påförs skyldighet att registrera sig hos den nationella behöriga myndigheten.

Genom förslaget till förordning ändras det undantag från tillämpningsområdet som gäller särskilda betalningsinstrument i fråga om begränsade nätverk. I fortsättningen ska ett avgränsat nätverk vara ett enda avgränsat nätverk. Det är oklart vilken effekt förändringen har. De övriga undantagsbestämmelserna om särskilda betalningsmedel förblir oförändrade.

Förslaget till förordning bedöms bidra till att stärka betaltjänstanvändarnas ställning på betaltjänstmarknaden genom att det förbättrar deras rätt till information. Nytt är bl.a. att i fråga om betalningar och penningöverföringar från EU-medlemsstater till stater utanför unionen ska i fortsättningen den betaltjänstleverantör som är etablerad inom unionen ge betaltjänstanvändaren en uppskattning av den tidpunkt då medlen beräknas ha tagits emot av betalningsmottagarens betaltjänstleverantör utanför unionen. Likaså ska kostnaderna för eventuell valutakonvertering i samband med betalningar och penningöverföringar anges som ett procentuellt påslag i förhållande till den senaste referensväxelkursen som publicerats av den berörda centralbanken. Begripligheten i den information som ges betalaren förbättras också genom att betalarens betaltjänstleverantör i fortsättningen, efter att betalningsordern tagits emot, ska ge betalaren den information med vilken betalaren entydigt kan identifiera betalningsmottagaren (inklusive det namn som denna använder i sin affärsverksamhet). Transparensen utökas också genom mer

ingående bestämmelser om den information som ska ges om de kostnader som påförs betaltjänstanvändarna vid kontantuttag från nationella uttagsautomater.

Förslaget till förordning innehåller flera reformer som gäller stark kundautentisering och som kan antas förstärka betaltjänstanvändarnas skydd mot missbruk samt minska antalet missbruk. I fortsättningen ska betaltjänstleverantörer tillämpa stark kundautentisering också när betaltjänstanvändaren tar del av sin betalkontoinformation. Vidare preciseras i förslaget undantag vid tillämpningen av stark kundautentisering i samband med betalningstransaktioner som initieras av betalningsmottagaren samt betalningsorder som läggs via brev eller telefon. Samtidigt kan den nya bestämmelsen i förslaget, enligt vilken betaltjänstleverantörer ska säkerställa att också kunder som bl.a. har utmaningar med digitala kanaler har möjlighet att använda stark kundautentisering, bidra till att förbättra möjligheterna för sådana grupper till att självständigt använda tjänster. Även reformerna i förslaget till förordning som gäller utbyte av uppgifter om bedrägerier samt information till kunderna och utbildning av anställda kan i sista hand antas ha en minskande inverkan på antalet missbruk. Enligt förslaget ska betaltjänstleverantörerna ha mekanismer för övervakning av betalningstransaktioner som bl.a. gör det möjligt att förhindra och upptäcka potentiellt bedrägliga betalningstransaktioner, och de ska i samband med misstanke om en bedräglig betalningstransaktion ha möjlighet att på frivillig basis dela betalningsmottagarens unika identifikationskod med andra betaltjänstleverantörer, om betaltjänstleverantören har tillräckliga bevis för att denna unika identifieringskod har använts för att göra en bedräglig betalningstransaktion. Betaltjänstleverantörerna ska också varna sina kunder för nya typer av betalningsbedrägerier samt minst en gång om året ordna utbildning för sina anställda om risker och trender avseende betalningsbedrägerier.

Förslagen som gäller betaltjänstleverantörens ansvar i anslutning till icke auktoriserade betalningstransaktioner bidrar till att stärka betaltjänstanvändarnas ställning och skapa klarhet i ansvarsfördelningen mellan parterna. Enligt förslaget ska betalarens betaltjänstleverantör betala tillbaka den icke auktoriserade betalningstransaktionens belopp till betalaren omedelbart eller senast i slutet av följande bankdag, utom när betalarens betaltjänstleverantör har rimlig anledning att misstänka att betalaren har gjort sig skyldig till bedrägeri och skriftligt meddelar denna anledning till den berörda nationella myndigheten. Bestämmelsen preciseras jämfört med nuläget på så sätt att om betalarens betaltjänstleverantör har haft rimlig anledning att misstänka att betalaren har gjort sig skyldig till bedrägeri, ska denna i fortsättningen senast tio bankdagar efter att ha noterat eller underrättats om transaktionen antingen återbetala den icke auktoriserade betalningstransaktionens belopp om det efter ytterligare utredningar framgår att betalaren inte har gjort sig skyldig till bedrägeri, eller underrätta betalaren om skälen för att återbetalningen vägrades och ange till vilka tvistlösningsorgan eller myndigheter som betalaren kan vända sig, om betalaren inte godtar skälen.

Likaså kan utvidgningen av skyldigheten att kontrollera den unika identifikationskoden till att tillämpas på alla betalningar bedömas bidra till att stärka betaltjänstanvändarnas ställning tillsammans med de ansvarsbestämmelser som hänför sig till skyldigheten. Dock medför de systemändringar som krävs för att uppfylla kontrollskyldigheten sannolikt kostnader för betaltjänstleverantörerna. Enligt förslaget ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, utan kostnad och på begäran av betalarens betaltjänstleverantör, kontrollera överensstämmelsen mellan betalningsmottagarens unika identifikationskod och namnet på betalningsmottagaren och meddela betalarens betaltjänstleverantör om eventuella avvikelser. Betalaren ska inte lida ekonomisk skada för en auktoriserad betalning i sådana situationer där betalarens betaltjänstleverantör i strid med nämnda bestämmelse har underlåtit att underrätta betalaren om en upptäckt avvikelse mellan den unika identifikationskod och det namn på betalningsmottagaren som betalaren angett. Betalarens betaltjänstleverantör ska senast tio bankdagar efter att ha noterat eller underrät-

tats om en sådan betalning återbetala till betalaren beloppet av betalningen eller underrätta betalaren om skälen för att återbetalningen vägrades och ange till vilka tvistlösningsorgan och myndigheter betalaren kan vända sig, om betalaren inte godtar skälen. Om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är ansvarig för försummelsen av skyldigheten att kontrollera den unika identifikationskoden, ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör återbetala det belopp som motsvarar den skada som vållats betalarens betaltjänstleverantör. Enligt förslaget ska bevisbördan i fråga om huruvida skyldigheten att kontrollera den unika identifikationskoden har följts på behörigt sätt vila på betaltjänstleverantören. Nämnda ansvarsbestämmelser ska emellertid inte tillämpas, om betalaren har handlat bedrägligt eller med grov vårdslöshet eller valt att inte använda tjänsten för kontroll av den unika identifikationskoden.

Skyddet för konsumenter i egenskap av betaltjänstanvändare förbättras i missbrukssituationer också genom de nya bestämmelserna om betaltjänstleverantörens ansvar i sådana bedrägerisituationer där konsumenten har vilseletts att göra en betalningstransaktion genom att en tredje part som låtsats vara anställd hos betaltjänstleverantören olagligen använt betaltjänstleverantörens namn, e-postadress eller telefonnummer. Enligt förslaget ska betaltjänstleverantören i en sådan situation återbetala hela betalningstransaktionens belopp till konsumenten, under förutsättning att konsumenten utan dröjsmål anmält bedrägeriet till polisen och underrättat sin betaltjänstleverantör. Betaltjänstleverantören ska senast tio bankdagar efter att ha noterat eller underrättats om den bedrägliga betalningstransaktionen antingen återbetala den bedrägliga betalningstransaktionens belopp till konsumenten, eller om betaltjänstleverantören har rimlig anledning att misstänka bedrägeri eller grov vårdslöshet från konsumentens sida, underrätta konsumenten om skälen för att återbetalningen vägrades och ange till vilka tvistlösningsorgan och myndigheter som konsumenten kan vända sig, om konsumenten inte godtar skälen. Betaltjänstleverantören är emellertid inte ansvarig, om konsumenten har handlat bedrägligt eller med grov vårdslöshet. Bestämmelsen berör också leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster eftersom dessa, efter att betaltjänstleverantören anmält förekomsten av bedrägerier av nämnda typ, enligt bestämmelsen är skyldiga att samarbeta med betaltjänstleverantörerna för att förhindra sådant missbruk.

Nytt när det gäller betaltjänstleverantörers ansvar är också den precisering som ingår i förslaget enligt vilken betaltjänstanvändaren inte ansvarar för den ekonomiska skada som uppstått i en situation, där betalarens eller betalningsmottagarens betaltjänstleverantör tillämpar ett undantag från skyldigheten att tillämpa stark kundautentisering. Nytt är likaså att leverantörer av tekniska tjänster och operatörer av betalningssystem som tillhandahåller tjänster till betalningsmottagaren eller till betalarens eller betalningsmottagarens tjänsteleverantör enligt förslaget ska vara ansvariga för den ekonomiska skada som vållats betalningsmottagaren eller betalningsmottagarens eller betalarens betaltjänstleverantör, när de inom ramen för sitt avtalsförhållande har underlåtit att tillhandahålla de tjänster som är nödvändiga för att möjliggöra tillämpningen av stark kundautentisering.

Bestämmelserna i förslaget till förordning som gäller förutsättningarna med stöd av vilka ett kreditinstitut får neka att öppna eller får stänga ett bankkonto för ett betalningsinstitut eller för dess ombud eller distributörer eller någon som ansöker om en licens som betalningsinstitut bidrar till att stärka aktörernas verksamhetsförutsättningar, eftersom ett befintligt bankkonto i praktiken är en förutsättning för att beviljas auktorisation som betalningsinstitut. Enligt förslaget är det möjligt att neka att öppna eller att stänga ett bankkonto endast på en sådan grund som nämns i bestämmelsen, exempelvis vid allvarlig misstanke om bristfälligt förhindrande av penningtvätt eller om otillräckliga uppgifter lämnats för att öppna ett konto. Nämnda bestämmelser syftar till att säkerställa att vägran att öppna ett bankkonto eller stängning av ett bankkonto baserar sig på faktiska risker och inte i onödan begränsar betalningsinstitutens konkurrenskraft. Likaså förbättras enligt förslaget ställningen för betalningsinstitut och institut för elektroniska

pengar genom att förordningen fastställer skyldigheten för betalningssystemoperatörer (*payment system operators*) att ha och offentliggöra icke-diskriminerande, transparenta och proportionella regler om tillträde till ett betalningssystem också när det gäller deltagande i betalningssystem som betecknats enligt avvecklingsdirektivet.

Förslaget kan också antas bidra till att öka konkurrenskraften för öppna banktjänster (*open banking*). Skyldigheterna i anslutning till gränssnittet för kontoförvaltande betaltjänstleverantörers informationsutbyte med leverantörer av kontoinformationstjänster och leverantörer av betalningsinitieringstjänster kan främja affärsmöjligheterna för sådana tredje parter. Enligt förslaget är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören skyldig att upprätthålla ett gränssnitt för detta ändamål, om inte den behöriga myndigheten har beviljat betaltjänstleverantören undantag från denna skyldighet. Samtidigt kan kravet i bestämmelserna om att sådana gränssnitt ska använda kommunikationsstandarder utfärdade av en europeisk eller internationell standardiseringsorganisation eventuellt orsaka betydande kostnader för de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna i form av systemändringar. Likaså orsakas de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna sannolikt kostnader genom skyldigheten att erbjuda betaltjänstanvändaren en s.k. manöverpanel (*dashboard*) för att hantera de tillstånd som användaren gett för kontoinformationstjänster eller betalningsinitieringstjänster. Skyldigheten att tillhandahålla en manöverpanel stärker å andra sidan betaltjänstanvändarnas ställning och förtroende för öppna banktjänster, när de tydligt har tillgång till information om de tillstånd som de gett samt möjlighet att återkalla eller återställa tillstånd till dataåtkomst.

En viktig förändring i fråga om genomförandet av regleringen jämfört med nuläget är den partiella ändringen av lagstiftningsinstrumentet från ett direktiv som ska genomföras nationellt till en direkt tillämplig förordning. Förslaget till förordning påverkar också de nationella tillsynsmyndigheternas uppgifter. Nya uppgifter följer exempelvis genom tillsynen av skyldigheterna i anslutning till tillhandahållandet av ett gränssnitt för öppna banktjänster. Detta kräver ny typ av kompetens och eventuellt tilläggsresurser för tillsynsmyndigheterna. Förslaget till förordning kan också medföra andra nya uppgifter för tillsynsmyndigheterna, eftersom enligt förslaget till förordning ett betalningsinstitut i det fall att banken nekar att öppna ett bankkonto för betalningsinstitutet kan överklaga ett sådant nekande beslut till en behörig myndighet. Förslagen i förordningen som gäller sanktioner medför också förändringar i tillsynsmyndigheternas befogenheter, när de ska kunna förelägga s.k. löpande viten (*periodic penalty payments*).

5 Den nationella behandlingen av förslagen och behandlingen i EU

Justitieministeriet ordnade tillsammans med finansministeriet den 5 september 2023 ett samråd om kommissionens förslag för centrala myndigheter samt representanter för näringslivet och konsumentorganisationer. Utkastet till U-skrivelse om förslagen behandlades i ett skriftligt förfarande i sektionen för konkurrenskraft (EU 8) och sektionen för finansiella tjänster och kapitalrörelser (EU 10) den 13 september–19 september 2023.

Behandlingen av förslaget inleddes i arbetsgruppen för finansiella tjänster och bankunionen vid Europeiska unionens råd den 12 juli 2023.

6 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet anser att en översyn av andra betaltjänstdirektivet är behövlig. Också målen med reformen för att stärka betaltjänstanvändarnas förtroende och en trygg användarupplevelse, förbättra de s.k. öppna banktjänsterna (*open banking*) och harmonisera genomförandet av lagstiftningen i de olika medlemsstaterna är motiverade.

Statsrådet understöder på allmän nivå förslaget till ett tredje betaltjänstdirektiv. Statsrådet ställer sig positivt till förslaget att utsträcka möjligheten till kontantuttag till detaljhandelsbutiker utan krav på auktorisation, eftersom det stöder tillgången till kontanter i Finland. Statsrådet förhåller sig också positivt till att oberoende uttagsautomatsaktörer börjar omfattas av tillsynen, exempelvis genom att de påförs registreringskyldighet.

Statsrådet ställer sig likaså positivt till att betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar fogas till avvecklingsdirektivets tillämpningsområde.

Bestämmelserna i förslaget till betaltjänstförordning måste under förhandlingarna bedömas grundligt för att säkerställa att ändringarna faktiskt också resulterar i att uppsatta mål uppnås. Bestämmelserna ska bedömas såväl ur betaltjänstanvändarnas synvinkel som med hänsyn till att de föreslagna ändringarna inte medför en oskälig administrativ eller ekonomisk börda för vissa betaltjänstleverantörer.

Statsrådet fäster bl.a. uppmärksamhet vid att förordningen som regleringsinstrument inte automatiskt leder till en mer enhetlig tillämpning av bestämmelserna i medlemsstaterna, om inte bestämmelserna är klara och entydiga. Förordningen möjliggör inte heller anpassning av bestämmelserna till övrig nationell lagstiftning eller en mer ingående utredning i förarbetena till lagen av vilken betydelse bestämmelserna har. Som ett missförhållande kan också anses att regleringen om tillhandahållande av betaltjänster i fortsättningen är tänkt att ingå delvis i förordningen och delvis i den nationella lag som utfärdas för att genomföra direktivförslaget. För att säkerställa en konsekvent reglering är det enligt statsrådet mer ändamålsenligt att den reglering som ingår i förslaget till förordning också i fortsättningen utfärdas i form av ett direktiv.

Statsrådet understöder i synnerhet avsikten att stärka betaltjänstanvändarnas förtroende och skyddet mot missbruk. Under förhandlingarna bör det utredas huruvida det utöver de metoder som föreslås i förslaget till förordning finns andra metoder för att förhindra missbruk eller reducera de skador som de vållar såväl betaltjänstanvändare som betaltjänstleverantörer. Exempelvis kan man överväga om förordningen eventuellt kan innehålla bestämmelser om fördröjning av betalningar i vissa fall för att förhindra betalningsbedrägerier.

Statsrådet understöder förslaget till förordning också till den del att begripligheten i den information som ges betalaren förbättras genom att betalarens betaltjänstleverantör i fortsättningen, efter att betalningsordern tagits emot, ska ge betalaren den information med vilken betalaren entydigt kan identifiera betalningsmottagaren. Statsrådet fäster emellertid uppmärksamhet vid att för att genomföra en sådan skyldighet bör betalningsmottagarens betaltjänstleverantör vara skyldig att ge betalarens betaltjänstleverantör de uppgifter som behövs för att identifiera betalningsmottagaren. På motsvarande sätt bör tjänsteleverantörer som fungerar som mellanhänder vara skyldiga att ge betalarens betaltjänstleverantör uppgifterna om den slutliga betalningsmottagaren.

När det gäller öppna banktjänster måste det under förhandlingarna bedömas huruvida det är motiverat att betaltjänstförordningen avviker från förslaget till FIDA-förordning exempelvis i fråga om en möjlig ersättning för användning av gränssnitt.

När det gäller förslagen till bestämmelser om sanktioner måste det säkerställas att det är möjligt att nationellt föreskriva om dem i enlighet med kraven i grundlagen. De bestämmelser för vars överträdelser sanktionsavgifter kan påföras, ska vara tillräckligt klara och entydiga. Under förhandlingarna måste det också säkerställas att regleringen är förenlig med EU:s dataskyddslagstiftning och att regleringen inte innehåller onödiga överlappningar.

Statsrådet fäster slutligen uppmärksamhet vid att tidsfristerna för genomförande av förslagen och övergångsperioderna ska vara tillräckliga. Målet med förhandlingarna ska vara att tidsfristen för genomförande av de föreslagna ändringarna i lagstiftningen i regel bör vara åtminstone 24 månader och övergångsperioden minst sex månader. I tidsfristen för genomförande ska också den tidpunkt då bestämmelser på lägre nivå träder i kraft beaktas. Exempelvis för betydande tekniska ändringar ska det reserveras en tillräckligt lång övergångsperiod för att minska förändringskostnaderna och säkerställa tjänsternas kvalitet under ändringsskedet.